

Відповідь

Київського національного університету імені Тараса Шевченка на проект експертного висновку GER щодо підсумків роботи ЕГ із проведення акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми 1962 «Соціальні технології» за спеціальністю 054 «Соціологія» (рівень вищої освіти Бакалавр, денна форма навчання)

Критерій	Зауваження та рекомендації GER	Відповідь КНУТШ
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Загальна відповідність. Зразкові практики за критерієм 1 не виявлені.	
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	<p>1. До п. 2.4: Структура освітньої програми передбачає визначений законодавством обсяг вибіркових дисциплін, проте звертаємо увагу, що достатньо велика частка здобувачів освіти, за результатами відповідного опитування, не погоджується з тим, що запропоновані у програмі вибіркові дисципліни та їх блоки задовольняють їхні потреби у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії.</p> <p>2. До п.2.5: Звертаємо увагу, що за результатами опитування здобувачів освіти, значна частка здобувачів негативно оцінили достатність змісту та обсягу практичної підготовки для формування актуальних професійних навичок, а також відповідності практичної підготовки в рамках ОП їхнім очікуванням.</p>	<p>1. В опитуванні приймали участь студенти 4 курсу, що вчаться за ОП 2018 р., де вибір насправді був меншим. В ОП 2020 р. до вибіркових блоків додані блоки вибору дисциплін з переліків.</p> <p>2. При малих вибірках (в нашому випадку було опитано лише 8 респондентів) краще спиратися на результати не кількісних, а якісних досліджень. За результатами фокус-груп, де студенти могли пояснити причини незадоволеності, було встановлено, що студенти вбачають практичну підготовку в тому числі як отримання практичних завдань на теоретичних дисциплінах.</p>
Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми	З'ясувати та врахувати причини й суть незадоволеності частини здобувачів освіти практичною підготовкою, а також можливостями індивідуального вибору навчальних дисциплін.	Здійснюється постійно, оскільки існує налагоджена система регулярних опитувань з подальшим обговоренням результатів учасників навчального процесу і стейкхолдерів.
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	До п. 3.4: Положення, яке має містити чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, перебуває у стадії підготовки до ухвалення на інституційному рівні	Просимо зняти це зауваження, оскільки Положення ще не ухвалено, і це не є недоліком ОП. Для окремих дисциплін допускається зарахування результатів неформальної освіти (дистанційних курсів) як окремих

Критерій	Зауваження та рекомендації ГЕР	Відповідь КНУТШ
	ЗВО. Проте в межах ОП існує практика, яка наразі не мала ухваленого на рівні ЗВО чи факультету регулювання, коли для окремих дисциплін допускається зарахування результатів неформальної освіти (дистанційних курсів) як окремих елементів проміжного контролю.	елементів проміжного контролю, оскільки це передбачено РПНД.
Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми	Унормувати існуючі практики визнання отриманих у неформальній освіті результатів навчання, що сприяло б їхній прозорості та однакового розуміння НПП та здобувачами освіти.	<p>Наказ Міністерства освіти і науки України за №130 від 16 березня 2022 року «Про затвердження порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти», який відкриває для університетів можливість перезарахування результатів навчання здобутих у неформальній освіті (до цього часу будь-які дії з такого перезарахування були незаконними) набрав чинності тільки 23 вересня 2022 року. Університет сформував робочу групу для розробки свого документу з цього питання (розпорядження ректора «74 від 14.09.2022 року). Розроблений робочою групою проект Положення «Про валідацію і визнання результатів навчання здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка» (в Університеті є 2 коледжі) проходить етап обговорення і буде поданий на затвердження Вченою Радою до завершення 1-го семестру 2022/2023 навчального року. Принагідно зазначимо, що оскільки до цього часу перезарахування результатів здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти як цілісних компонент програми в Університеті не здійснювалось, то загроз втрати якості освіти за програмою не виникало.</p> <p>Додатково зазначимо, що на сьогодні кожен викладач має право включити до робочої програми дисципліни відомі йому курси неформальної освіти, спрямованість, якість і</p>

Критерій	Зауваження та рекомендації ГЕР	Відповідь КНУТШ
		<p>рівень яких він вважає відповідними до рівня програми і завдань дисципліни.</p> <p>У такому випадку (коли викладач рекомендує здобувачам освіти конкретні програми неформальної освіти як інструмент поглибленого опанування цілей навчальної дисципліни та бере на себе відповідальність за рекомендацію і визнання результатів і, можливо, оцінки) інформація щодо можливості визнання результатів неформального та/або інформального навчання за ОК чи з окремою частиною, видом навчальної роботи за освітнім компонентом відображається в РПНД. Оприлюднена інформація є зобов'язанням викладача за яке він несе відповідальність не тільки перед здобувачами, але й перед ЗВО (забезпечення дотримання якості). Якщо викладач не вважає за можливе рекомендувати якийсь курс (платформу, вид діяльності) то здобувач може подати у встановленому порядку декларацію про попереднє неформальне (інформальне) навчання, за результатом розгляду якої йому будуть визнані (або не визнані) відповідні результати навчання.</p>
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p>	<p>1. До п.4.1: У висновку ЕГ підтверджується високий рівень академічної свободи викладачів та здобувачів ОП, студентоцентрованість підходу до навчання, максимальна доступність, відкритість і зрозумілість інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, поєднання традиційних та інноваційних методів навчання. Однак звертаємо увагу, що за результатами опитування здобувачів освіти, значна кількість останніх - від третини до половини не можуть однозначно оцінити, чи зміст дисциплін є цікавим та зрозумілим, а також чи застосовуються під час викладання сучасні технології та методи навчання, спрямовані на підвищення ефективності засвоєння матеріалу.</p>	<p>1. Ми вже звертали увагу на проблему репрезентативності опитування і не зовсім коректне трактування результатів кількісного дослідження при малих вибірках. Втім, робоча група ОП візьме це до уваги при здійсненні заходів щодо удосконалення ОП.</p> <p>2. Щодо структури і змісту РПНД, під час зустрічі ЕГ з проректором Гожилом А.П. була висловлена позиція університету щодо формату і структури РПНД, яка є затвердженою та незмінною і розроблялась за зразками найкращих західних університетів, тому дивно що це визначено «слабкою стороною» програми. Тим більш, що навчально-методичні комплекси з дисциплін, які представлені на сайті факультету та інша інформація</p>

Критерій	Зауваження та рекомендації ГЕР	Відповідь КНУТШ
	<p>2. До п. 4.2: Звертаємо увагу на структуру РПНД, зміст яких має дещо обмежену інформативність для здобувчів освіти, не розкриваючи змісту тем лекцій і семінарів, завдань, розподілу їх між темами дисципліни, розподілу рекомендованих джерел за темами тощо</p>	<p>(презентації, відеоматеріали, література, завдання для самостійної роботи та перевірки знань студентів) на платформі Moodle, яка активно використовується як викладачами, так і студентами факультету, була продемонструвана під час зустрічей з ЕГ.</p> <p>Пропозиція: зняти зауваження за критерієм 4 та з урахуванням сильних сторін та повноцінної відповідності Програми критерію 4 підвищити загальну оцінку за цим критерієм до рівня А.</p>
<p>Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми</p>	<p>З'ясувати зміст та врахувати для подальшого розвитку ОП оцінювання студентами змісту дисциплін, застосування під час викладання сучасних технологій та методів навчання.</p>	<p>Просимо зняти цю рекомендацію, оскільки ця робота на ОП здійснюється постійно, через налагоджену систему регулярних опитувань.</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p>	<p>До п. 5.2: На ОП передбачено 2 форми атестації – кваліфікаційний іспит та захист ВКР, водночас навіть у своїй сукупності вони не дозволяють перевірити усю множину ПРН, передбачених ОП. Зокрема, досягнення здобувачами: ПРН 2, 5, 6, 7, 10, 12-19 не перевіряються жодною з форм атестації.</p>	<p>Жодна підсумкова форма атестації не може охопити і перевіряти усю множину ПРН, передбачених ОП. Така вимога не прописана в жодному рекомендаційному та установчому документі.</p> <p>Пропозиція: зняти зауваження за критерієм 5 та з урахуванням сильних сторін та повноцінної відповідності Програми критерію 5 підвищити загальну оцінку за цим критерієм до рівня А.</p>
<p>Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми</p>	<p>Внести зміни до програм атестації для забезпечення їх спроможності перевірити увесь комплекс ПРН ОП</p>	<p>Не існує ані формальної, ані практичної доцільності вносити зміни в опис ОП для забезпечення спроможності перевіряти увесь комплекс ПРН.</p>
<p>Критерій 6. Людські ресурси</p>	<p>До п. 6.1: Підтримуємо зауваження ЕГ щодо відповідності академічної кваліфікації окремих НПП освітнім компонентам, які вони викладають на ОП, а також необхідності посилення уваги до проходження стажувань, курсів підвищення кваліфікації, посилення публікаційної активності НПП.</p>	<p>Погоджуємось.</p>

Критерій	Зауваження та рекомендації ГЕР	Відповідь КНУТШ
Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми	Звернути увагу на відповідність академічної кваліфікації окремих НПП освітнім компонентам, які вони викладають на ОП, систематичне проходження стажувань, курсів підвищення кваліфікації, посилення публікаційної активності НПП.	Рекомендації буде враховано.
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	Зауважень немає	
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	До п. 8.2: ЕГ підтверджує наведені у звіті-самоаналізі окремі приклади залученості здобувачів вищої освіти до процесу періодичного перегляду ОНП та врахування їхніх пропозицій. Проте звертаємо увагу, що, за результатами опитування здобувачів освіти, близько чверті з них відповіли негативно щодо участі в обговоренні змін до освітньої програми та врахування викладачами відгуків здобувачів.	За результатами опитування здобувачів освіти у 2021 р. не знали про процедуру надання пропозицій щодо покращення ОП 14% респондентів, у 2022 р. – 0%. Гарна позитивна тенденція! Щодо того, що «близько чверті відповіли негативно щодо участі в обговоренні змін до ОП», то це лише 2 особи (!) з опитаних (за результатами 2022 р.), що не може репрезентувати думку усіх, хто навчається на цій ОП* та свідчити про те, що думка студентів не враховується. * В зауваженні ГЕР і в рекомендаціях до цього критерію помилково написано ОНП (освітньо-наукова програма). Напевно одруківка. Пропозиція: зняти зауваження за критерієм 8 та з врахуванням сильних сторін та повноцінної відповідності Програми критерію 8 підвищити загальну оцінку за цим критерієм до рівня А.
Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми	Удосконалити роботу зі здобувачами освіти щодо пояснення їхніх можливостей з внесення пропозицій та зауважень до освітньо-наукової програми.	На факультеті проводиться постійний моніторинг і збір інформації про задоволеність здобувачами освіти різними аспектами надання освітніх послуг та її аналіз для удосконалення ОП. Ця робота буде проводитися і надалі.
Критерій 9. Прозорість та публічність	Загальна відповідність. Зразкові практики за критерієм 9 не виявлені.	
Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої	Забезпечити більшу прозорість процесу громадського обговорення ОП шляхом публікації на	Сторінка ОП містить вичерпну інформацію про навчання та викладання за ОП, інформація на сторінці

Критерій	Зауваження та рекомендації ГЕР	Відповідь КНУТШ
програми	веб-сайті ЗВО зведеної таблиці пропозицій щодо удосконалення ОП та результатів їх обговорення (врахування / обґрунтованого відхилення).	постійно оновлюється. Ця робота буде проводитися і надалі.